

РЕШЕНИЕ

№ 769

гр. Варна, 15.06.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, IV СЪСТАВ, в публично заседание на осемнадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Жана Ив. Маркова

Членове: Тони Кръстев

Десислава Г. Жекова

при участието на секретаря Жасмина Ив. Райкова
като разгледа докладваното от Жана Ив. Маркова Въззивно гражданско дело
№ 20223100500663 по описа за 2022 година

за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. ГПК и е образувано по **въззивна жалба вх. № 8093/07.02.2022 г.** от „ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Витоша“, № 89Б, срещу **Решение № 107/14.01.2022 г., по гр.д. № 4399/2021 г., на ВРС, XIV с., в частта, с която** е осъдено да заплати на Р. С. Ш., ЕГН *********, с местожителство в *********, да заплати **разликата над сумата 225.31 лв., до присъдените 1443.76 лв.**, представляваща дължимо застрахователно обезщетение по щета № 44010312000835/05.02.2019 г., за щети по л.а. „Шевролет Нубира“, ДК № *********, в резултат на настъпило застрахователно събитие на 04.02.2020 г., по договор за застраховка „Каско +“, клауза „Пълно каско“, обективиран в полица № 440119031070118, на осн. Чл. 405, ал. 1 КЗ.

Въззивникът излага, че е останал недоволен от решението в атакуваната му част, поради което моли да бъде отменено като неправилно и постановено в противоречие с материалния закон. Излага, че сумата 255.31 лв., представлява 10 % от застрахователната сума, намалена с вече изплатената по щетата сума 52.69 лв., в съответствие с чл. 14, т. 1 и чл. 4.6 от ОУ, които предвиждат ограничаване на отговорността на застрахователя до определен лимит, при настъпване на щети, доказвани единствено на база писмена декларация от застрахования. Счита, че посочената клауза не страда от порока твърдян от ищеца – противоречие с КЗ, на осн. чл. 26, ал. 1, предл. 1 КЗ, тъй като не е налице повелителна правна норма. Тази клауза счита, че не се явява и неравноправна, тъй като е формулирана по ясен и недвусмислен начин. Клаузата не създава и предпоставки за облагодетелстване на застрахователя, а предвиждането на лимит на отговорността не е забранено от КЗ, а в случая е в зависимост от размера на застрахователната премия. По същество моли за отмяна на решението в атакуваната му част и отхвърляне на иска. Претендира присъждане на разноски за две инстанции. В съдебно заседание, чрез процесуален представител, поддържа въззивната жалба.

В срока по чл. 263, ал. 1 ГПК, въззиваемата страна Р.Ш., депозира писмен отговор, в който счита постановеното решение за правилно, законосъобразно и мотивирано, поради което следва да бъде потвърдено, а изложените във въззивната жалба доводи за

неоснователни. Излага коментар на фактите установени от събраните доказателства, в хода на първоинстанционното производство и на доводите на въззивника. Цитира разпоредби от ОУ, ЗДвП и съдебна практика по ЗЗП и КЗ. По същество отправя искане за оставяне в сила на съдебния акт в атакуваната му част. Претендира разноски. В съдебно заседание не изпраща представител, поддържа отговора с писмено становище.

За да се произнесе по спора, съставът на Варненски Окръжен Съд, съобрази следното:

Производството пред ВРС е образувано по предявен иск от Р.Ш. за осъждането на „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, да заплати сумата 1443.76 лв. (след изменение по реда на чл. 214 ГПК), представляваща пълен размер на дължимо застрахователно обезщетение, за нанесени щети, изразяващи се в увреждане на задна броня на л.а. „Шевролет Нубира“, ДК № *****, в резултат на настъпило застрахователно събитие на 04/05.02.2020 г., по договор „Каско +“, обективизиран в полица № 440119031070118/11.12.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 25.03.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, на осн. Чл. 405, ал. 1 КЗ, вр. чл. 386, ал. 2 КЗ.

Ищецът твърди, че собствения му л.а. „Шевролет Нубира“, ДК № *****, бил застрахован при ответника по застраховка „Каско +“, валидна за периода 18.12.2019 г. - 17.12.2020 г., по която към датата на сключване на договора била заплатена цялата застрахователна премия. Твърди, че на 04.02.2020 г., паркирал автомобила в гр. Варна, ул. „Милосърдие“ като на 05.02.2020 г., отивайки до автомобила около 08.00 ч., установил увреждане на задна броня. На същата дата – 05.02.2020 г. след уведомяване на застрахователя, бил извършен оглед, изготвен снимков материал и съставен Опис-заключение по щета № 44010312000835/05.02.2020 г. В Описа като увредени детайли били описани задна броня, основа задна броня и конзола задна броня. Сочи, че изплатеното застрахователно обезщетение възлизало на сумата 52.69 лв., което счита за недостатъчно, тъй като за възстановяване на автомобила била необходима още сума в размер на 1818.37 лв. С изложеното обосновава правния си интерес от предявения иск. В с.з релевира оплакване за нищожност на клаузата на чл. 14.1. от ОУ като противоречаща на КЗ и ЗЗП и ограничаваща правото на ищеца да получи обезщетение в пълен размер.

В срока по чл. 131 ГПК, ответникът „ДЗИ – Общо застраховане“ ЕАД, депозира писмен отговор, в който счита предявения иск за неоснователен. Сочи, че твърдяните вреди не била могли да настъпят по описания от ищеца начин и в спряло положение на автомобила. Оспорва се размера на претенцията. Още сочи, че изплатената на ищеца сума покрива стойността за възстановяване на автомобила и съответства на Общите условия, съгласно които при щета в паркирано положение на автомобила застрахователя дължи обезщетение в размер на до 10 % от застрахователната сума. Счита, че застрахованият не е изпълнил задължението си да пази и ползва лекия автомобил с грижата на добър стопанин. Излага, че с влязло в сила решение по гр.д. № 6502/2020 г. е бил осъден да заплати на ищеца сумата 3663.60 лв. по щета № 43080312000245 за щети по процесния лек автомобил настъпили на 07.03.2020 г. като измежду увредените детайли, обхванати от определеното обезщетение, попадат и задна броня, основа задна броня и задна колона дясна. Позовава се на силата на присъдено нещо на постановеното решение.

Настоящият състав на Варненски окръжен съд, като съобрази предметните предели на въззивното производство, очертани в жалбата и отговора, приема за установено от **фактическа страна** следното:

От представените пред първоинстанционния съд писмени доказателства се установяват следните релевантни за спора факти: **1.** Валидно облигационно правоотношение по силата на договор за имуществена застраховка „Каско +“ за л.а. „Шевролет Нубира“, ДК № *****, обективизиран в полица № 440119031070118/11.12.2019 г. и приемане на валидните към датата на договора Общи условия, неразделна част от него; **2.** Заплащане на застрахователната сума по договора в пълен размер при сключването му; **3.** Настъпване на застрахователно събитие на 04/05.02.2020 г., в границите на срока на действие на застраховката; **4.** Уведомяване на 05.02.2020 г. на застрахователя-ответник за настъпилото събитие и съставяне на Опис-заключение по щета № 44010312000835/05.02.2020 г.; **5.** Изплащане на обезщетение по щетата в размер на 52.69 лв.

По делото са представени и ОУ по застраховка „Каско +“ на МПС.

В хода на първоинстанционното производство е назначена САТЕ като заключени ето е кредитирано от първоинстанционния съд като компетентно и безпристрастно дадено.

При така установената фактическа обстановка и след като съобрази приложимия закон, съставът на Варненски окръжен съд достигна до следните **правни изводи**:

Жалбата, инициирала настоящото въззивно произнасяне, е подадена в срок, от надлежно легитимирана страна, при наличието на правен интерес от обжалване, поради което е допустима и следва да бъде разгледана по същество.

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК - въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част. В обхвата на така посочените въззивни предели ВОС намира, че решението е постановено в границите на правораздавателната компетентност на съда и от законен състав, поради което **се явява валидно**. Произнасянето на ВРС съответства на осъдителната претенция с правно основание чл. 405, ал. 1 КЗ, заявена за разглеждане, поради което решението **се явява и допустимо**.

Досежно неправилността на първоинстанционния съдебен акт, съобразно разпоредбата на чл. 269, ал. 1, изр. второ ГПК, въззивният съд е ограничен от посочените в жалбата оплаквания.

Предмет на въззивна проверка е първоинстанционния съдебен акт в осъдителната му част за разликата над сумата 225.31 лв., до присъдените 1443.76 лв., представляваща дължимо застрахователно обезщетение по щета № 44010312000835/05.02.2019 г.

По оплакванията във въззивната жалба:

Предявен е иск с правно основание чл. 405 КЗ, за осъждане на застрахователя да заплати дължимо обезщетение поради настъпило застрахователно събитие, в резултат на което са увредени на детайли от МПС, представляващо покрит риск по действащ застрахователен договор за имуществена застраховка „Каско+“. Спорът пред въззивната инстанция е пренесен касателно дължимия размер на обезщетението, в светлината на предвиденият лимит на отговорността на застрахователя при настъпване на щети, доказани единствено на база декларация на застрахования, съобразно чл. 14, т. 1 и чл. 4.6 от ОУ. Сочи се, че посочените клаузи не са не са нищожни като противоречащи на КЗ. Доколкото до размера на сумата 225.31 лв., решението е влязло в сила, обстоятелствата по наличието на валидно застрахователно правоотношение, настъпването на събитието по посочения механизъм, на дата – 04/05.02.2020 г., отправянето на застрахователна претенция и изплащане на обезщетение до размера на сумата 52.69 лв., на увреденото лице, както и досежно вида и броя на увредените детайли, са обхванати от силата на присъдено нещо.

Настоящият въззивен състав е длъжен да зачете и силата на присъдено нещо, с което се ползва влязлото в сила Решение № 260990/18.03.2021 г., по воденото между страните гр.д. № 6502/2020 г., на ВРС, XIV с., макар и подобно оплакване във въззивната жалба да не е налице. Решението е задължително не само за страните, но и за съда. Съгласно посоченото решение ответникът, сега въззивник, е бил осъден да заплати на ищеца застрахователно обезщетение в размер на 3663.60 лв., за щети по процесния автомобил от ПТП, настъпило на 07.03.2020 г. като измежду увредените от това произшествие детайли са отразени задна броня, основа задна броня и водач задна броня десен. Видно от постановеното решение е, че ищецът – Ш. сам е твърдял, че регистрацията на автомобила е била прекратена на 25.03.2020 г.

Посоченото води до извода, че след като въззиваемият вече е бил обезщетен за щети нанесени по същите детайли, но от последващо ПТП, то дори и по детайлите да са били налице съществуващи вече щети, тяхното репарирание е обхванато от присъденото за тези детайли обезщетение, по силата на коментираното по-горе съдебно влязло в сила решение и допълнително обезщетение не му се следва, а предявеният иск подлежи на отхвърляне само на това основание. Отделно от това след като регистрацията на автомобила е била прекратена още на 25.03.2020 г., то последващо отстраняване на щети по него е физически невъзможно.

На отделно основание, въззивният съд намира, че клаузите от р. II „Каско“ от ОУ – чл.

4.6, предвиждаща отговорността на застрахователя да е ограничена до размер на 10 % от застрахователната сума и не повече от 20 % за срока на договора, за събития, доказвани на база писмена декларация на застрахованото лице и чл. 14.1, предвиждаща в които случаи, намира приложение чл. 4.6., не са нито неравноправни, нито нищожни поради противоречие с КЗ.

Съобразно разпоредбата на чл. 394 КЗ, при настъпване на застрахователно събитие, застрахователят е длъжен да плати застрахователно обезщетение *съгласно условията на застрахователния договор, част от който са и Общите условия*, съответно част от които е и коментираната клауза, ограничаваща отговорността на застрахователя.

С оглед доброволния характер на застраховката, уговорките в договора, вкл. тези в ОУ на застрахователя, стават задължителни за страните с приемането им, каквото не се спори да е налице. Когато в ОУ страните са посочили ясно задълженията на застрахования, покритите рискове и изключенията от покритие, при наличието на обстоятелствата, които водят до приложение на уговорените изключени рискове, застрахователят няма задължение за изплащане на застрахователно обезщетение. Изборът на застрахователен продукт и застраховател и предвиденото съотношение между обем покрити рискове и застрахователна премия, е въпрос на автономна преценка на застрахования при договарянето, вкл. към момента на завеждане на щетата. (така Р № 224/20.07.2015 г., т. д. № 4554/2013 г., на ВКС, I ТО, което се споделя от настоящият състав).

Съдът намира за допустимо уговарянето на ограничения в отговорността на застрахователя по доброволната имуществена застраховка, стига същите да не противоречат на императивни правни норми. Съгласно чл. 345, ал. 5 КЗ, застрахователният договор трябва да определя ясно, недвусмислено и изчерпателно покритите рискове и изключенията от покритие, условията за плащане на премиите и последиците от неточното изпълнение на това задължение, начина на определяне размера на обезщетенията, задълженията при настъпване на застрахователно събитие и неговото доказване и др., посочени в разпоредбата. От значение при тълкуване клаузата на чл. 14 от ОУ е и разпоредбата на ал. 7, от чл. 345 КЗ, която сочи, че застрахователят не може да предвижда условия и представяне на документи или други доказателства от ползвателя на услугата, за които документи може да се направи разумна преценка, че нямат съществено значение за доказване на застрахователното събитие или за установяване размера на щетите както и такива документи или доказателства, за които може да се прецени, че съществува правна или фактическа пречка да бъдат осигурени. Именно в продължение на тази разпоредба е прието в ОУ на застрахователя, че в случаите, когато е невъзможно документално установяване на механизма на настъпване на застрахователното събитие (с изключение на декларация от страна на застрахования), при което са настъпили щетите, застрахователят си запазва правото да изплати обезщетение в намален размер.

В случая цитираната клауза от ОУ е ясна и точна като въз основа на същата може да се извлече директно нейния икономически смисъл, поради което отговаря на изискването в чл. 345, ал. 5 КЗ. Коментираната разпоредба не предвижда изключване изобщо на отговорността на застрахователя, а единствено лимитира същата по размер, при настъпили частични вреди по МПС, които не могат да бъдат установени посредством официален документ или от посочените в чл. 9.6 ОУ.

Разглежданите разпоредби от ОУ не противоречат и на повелителни правни норми, не се явяват и неравноправни по смисъла на чл. 143 и чл. 146 ЗЗП, тъй като са формулирани по ясен и недвусмислен начин. Не се установява поставянето на застрахования в неравностойно положение. Съгласно чл. 143 ЗЗП, неравноправна клауза в договор е всяка уговорка във вреда на потребителя, която не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца или доставчика и потребителя. За да бъде нищожна, клаузата следва да дава права на търговеца във вреда на потребителя. В случая, застрахователят прави отстъпка от изискванията си за начина на установяване на вредите срещу ограничаване на отговорността си, без изначално да изключва изплащането на обезщетение при реализирано събитие. Клаузата е формулирана ясно и цели избягване на умишленото или при явна небрежност, увреждане на имуществото на застрахования. В КЗ липсва норма, която отнема правото на застрахователя да определи с договора обхвата на покритите рискове (по арг. на чл. 343 КЗ). Посредством

клаузата на чл. 14 от ОУ, застрахователят е приел да освободи застрахования от каквото и да е доказване като може да представи единствено писмена декларация по образец. Застрахованият е приел по своя преценка да сключи договора, при посочените ясни клаузи и при информираност относно приложимите ОУ като с оглед пазарните механизми е могъл да избира между различни застрахователните продукти предлагани от различни застрахователи. Поради което и въззивният съд намира, че липсва основание цитираните клаузи да бъдат преценени като неравноправни, съотв. нищожни.

По изложените съображения и при съобразяване на предмета на въззивна проверка, постановеното Решение като неправилно и незаконосъобразно ще следва да бъде отменено в атакуваната му част – за разликата над сумата 225.31 лв., до присъдените 1443.76 лв., поради неоснователност на предявения иск, а последния ще следва да бъде отхвърлен. Предвид отхвърлянето на главния иск на отхвърляне подлежи и акцесорната претенция за присъждане на законна лихва върху главницата, считано от депозиране на исковата молба в съда до изплащането. Както бе посочено до размера на сумата 225.31 лв., доколкото решението не е било атакувано е влязло в сила.

По разноските. Съобразно изхода от спора, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК, представен списък по чл. 80 ГПК и доказателства, дължимите за първоинстанционното разглеждане на делото разноски за ищеца-въззиваема възлизат на сумата 94.80 лв., съразмерно с уважената част от иска. За въззивното производство на същия не се следват разноски.

На осн. чл. 78, ал. 3 ГПК, представен списък по чл. 80 ГПК и доказателства, дължимите за първоинстанционното разглеждане на делото, в полза на ответника-въззивник се следва сумата 430.41 лв., съразмерно отхвърлената част от иска. За въззивно производството, при съобразяване на обжалвания интерес дължима се явява сумата 403.34 лв.

Мотивиран от изложеното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯВА Решение № 107/14.01.2022 г., по гр.д. № 4399/2021 г., на ВРС, XIV с., в частта, с която „ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 121718407 е осъдено да заплати на Р. С. Ш., ЕГН *****, разликата над сумата 225.31 лв., до присъдените 1443.76 лв., както и в частта за разноските И ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ иска предявен от Р. С. Ш., ЕГН *****, с местожителство в *****, за осъждането на „ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Витоша“, № 89Б, да заплати разликата над 225.31 лв. (двеста двадесет и пет лева и 31 ст.), до претендираните 1443.76 лв. (хиляда четиристотин четиресет и три лева и 76 ст.), представляваща дължимо застрахователно обезщетение за нанесени щети, изразяващи се в увреждане на задна броня на л.а. „Шевролет Нубира“, ДК № *****, в резултат на настъпило застрахователно събитие на 04/05.02.2020 г., по договор „Каско +“, обективиран в полица № 440119031070118/11.12.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на подаване на исковата молба в съда – 25.03.2021 г. до окончателното ѝ изплащане, на осн. Чл. 405, ал. 1 КЗ, вр. чл. 386, ал. 2 КЗ.

В необжалваната му част Решението е влязло в законна сила.

ОСЪЖДА „ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Витоша“, № 89 да заплати на Р. С. Ш., ЕГН *****, с местожителство в *****, сумата 94.80 лв. (деветдесет и четири лева и 80 ст.), представляваща разноски за първа инстанция, на осн. чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА Р. С. Ш., ЕГН *****, с местожителство в *****, да заплати на „ДЗИ – ОБЩО ЗАСТРАХОВАНЕ“ ЕАД, ЕИК 121718407, със седалище и адрес на управление гр. София, бул. „Витоша“, № 89, сумата 833.75 лв. (осемстотин тридесет и три лева и 75 ст.), представляваща разноски за първа и въззивна инстанции, на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК.

Решението е окончателно.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____